

Maatwerkadvies

landschappelijke inpassing grondopstelling zonnepanelen
Rijksstraatweg 17, Haren

9 oktober 2023

de opgave	3
de context	4
de plek	6
de inpassing	9
bijlage: inpassingsplan	

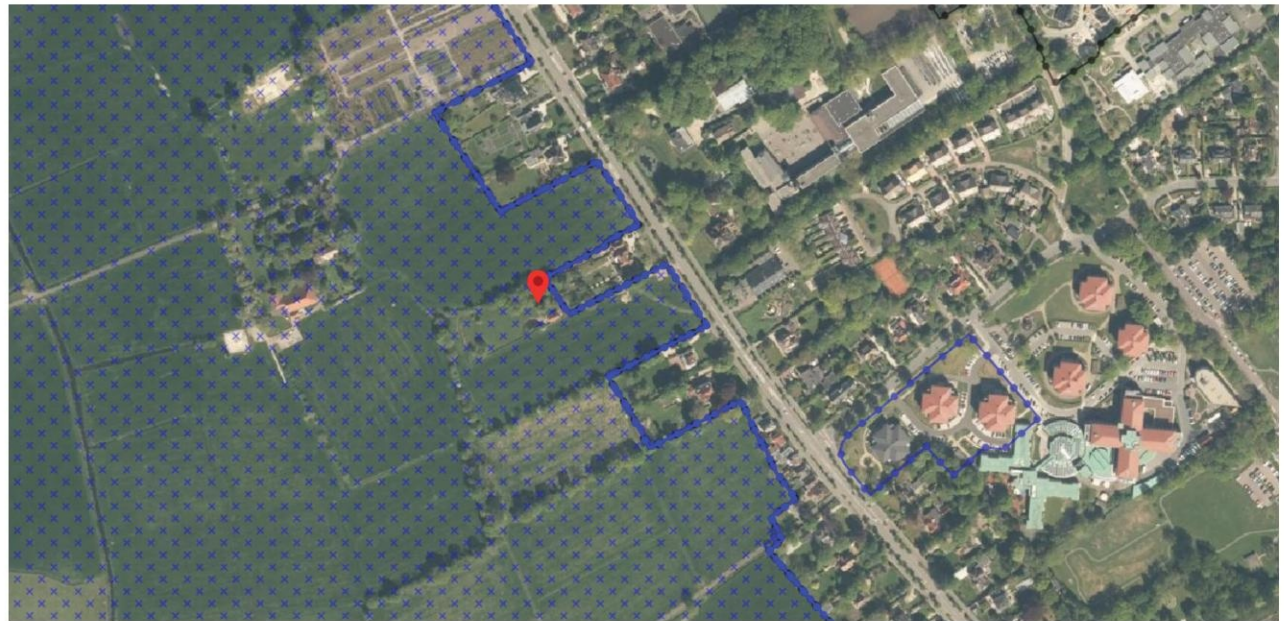
De [REDACTED] bewoont het rijksmonumentale pand aan de Rijksstraatweg 17 te Haren en is in het kader van de verduurzaming van hun energievraag voornemens een kleinschalige grondopstelling met zonnepanelen op het perceel achter het eveneens als rijksmonumentaal aangemerkt deel van de tuin te realiseren.

Het betreffende perceel is met een rode stip op de nevenstaande luchtfoto aangeduid en is gelegen in het gebied waarop de beheersverordening buitengebied Haren van toepassing is.

De inhoudelijke motivatie om naast energiebesparing en andere verduurzamingsmaatregelen zoals isolatie, voor een kleinschalige grondopstelling met zonnepanelen te kiezen, is in het kader van het vooroverleg reeds als zorgvuldig beoordeeld.

Om bij een definitieve aanvraag, in afwijking van de regels, medewerking te kunnen verlenen aan het planvoornemen is een nadere ruimtelijke onderbouwing gewenst, waarbij specifiek wordt ingegaan op de mogelijke gevolgen voor de aanwezige erfgoed- en landschapswaarden en de landschappelijke inpassing. Met dit document wordt beoogd hier invulling aan te geven.

Dit advies is opgesteld door het Team Ruimtelijke Kwaliteit van Libau. Aan het advies zijn verschillende locatiebezoeken en gesprekken met de opdrachtgever voorafgegaan.

uitsnede kaart beheersverordening buitengebied Haren met luchtfoto ondergrond enaanduiding perceel (bron: ruimtelijkeplannen)

de context

landschap

In de kwaliteitsgids van de provincie Groningen ligt het perceel in het landschappelijk deelgebied Gorecht. Gorecht was een oorspronkelijk rechtsgebied rond de stad Groningen dat bestond uit 13 kerspelen waaronder de buurtschappen Dilgt, Hemmen en Essen. Het perceel is ruwweg midden tussen deze buurtschappen gelegen (zie ook historische kaartuitsnede).

Landschappelijk is het perceel onderdeel van het esdorpenlandschap. Dit landschapstype wordt gekenmerkt door een parkachtig karakter op de flanken van de Hondsrug. Een netwerk van houtsingels, rijk beplante tuinen bij de sinds het begin van de vorige eeuw langs de Rijksstraatweg gebouwde statige panden; buitenplaatsen, zoals Huis te Hemmen en doorzichten van en naar het open beekdal van de Drentse Aa met grasland en sloten zijn kenmerkend voor het gebied.

esdorpenlandschap (bron: kwaliteitsgidsgroningen)

topografische kaartuitsnede 1910 (bron: topotijdreis)

Huis te Hemmen Hottingerkaart 1792

houtsingels, beplante erven en zicht over het open beekdal zijn bepalend voor de landschappelijke waarden op de flank van de Hondsrug

erfgoed

Het perceel is gelegen binnen het door het Rijk aangewezen beschermde dorpsgezicht Rijksweg Haren. Daarnaast grenst het perceel aan het Rijksmonumentaal beschermde villacomplex aan de Rijksweg 17.

De rijksmonumentale bescherming heeft betrekking op het villacomplex als geheel waarbij de onderdelen woonhuis, tuin en bijgebouwen eigen monumentnummers hebben.

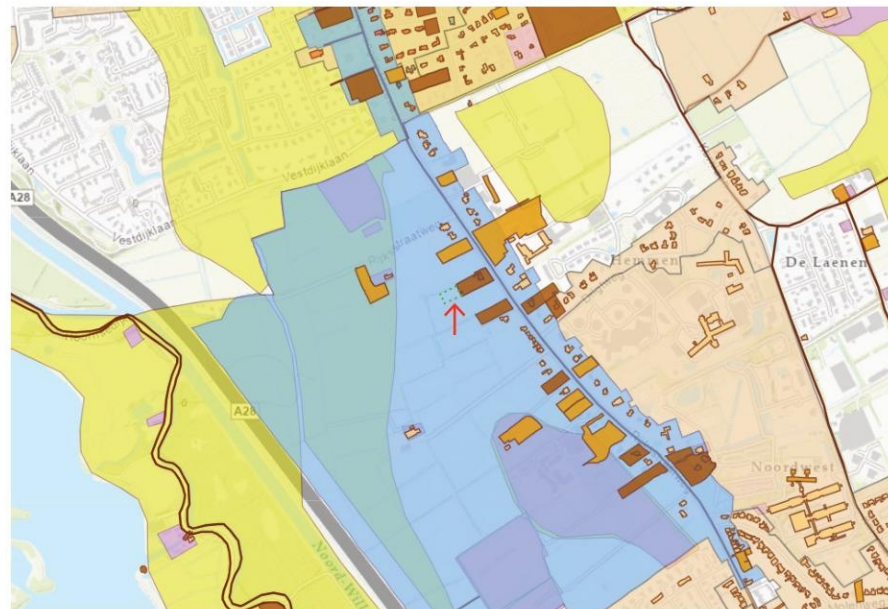
Het complex bestaat uit een villa met aangebouwde garage en gastenverblijf, tuin en tuinhuis en is gelegen op een zeer langgerekt deels omhaagd rechthoekig perceel, in een gebied met bijzondere architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit.

De villa is in 1930 gebouwd naar een ontwerp van architect A.R. Wittop Koning in een aan de Delftse School verwante stijl. In 1950 werd naar een ontwerp van dezelfde architect op de garage een extra verdieping met kap geplaatst en werd de erker vergroot.

De tuin in gemengde tuinstijl werd in 1930 aangelegd door tuinarchitect J. Vroom en in 1943 gewijzigd, wederom door J. Vroom. De tuin werd terrasvormig opgehoogd en de karpervijver werd naar voren verplaatst. Ook het tuinhuisje, gelegen links achterin de tuin, stamt uit 1943 en is ontworpen door A.R. Wittop Koning.

ligging perceel binnen beschermd dorpsgezicht (bron: RCE)

uitsnede cultuurhistorische waardenkaart gemeente Groningen met aanduiding ligging perceel (bron: erfgoedgroningen)

Legenda

Historische bouwkunst (beschermd)

- Rijksmonument
- Gemeentelijk monument
- Gemeentelijk monument light
- Voorbeschermd Gemeentelijk monument
- Karakteristieke panden en objecten
- Karakteristieke panden en objecten* (raadpleeg itemdetails voor toelichting)
- Beeldondersteunende panden en objecten
- Beeldbepalende panden en objecten

Historische bouwkunst (niet beschermd)

- Overige panden en objecten (geen status)

Structuren en gebieden

- Beschermd stads- en dorpsgezicht
- Beschermd karakteristieke structuur
- Ensembles

de plek

kwaliteiten

De kwaliteiten van de plek houden verband met de vrije door weilanden van de naburige percelen gescheiden ligging van het erf aan de Rijksstraatweg.

Het gehele erf wordt bijéén gehouden door een tuinmuur overgaand in een robuuste houtsingel langs de noordelijke perceelsgrens (zie foto 1) en een in hoogte, richting het beekdal, aflopende gecultiveerde haag langs de zuidelijke perceelsgrens (zie foto 2).

In de richting van het beekdal verandert het karakter van het erf door de aanwezige elementen. Direct aan de Rijksstraatweg ligt de monumentale villa met voor- en zijtuin. Daarachter ligt de aan de noordzijde door een tuinmuur en langs de zuidzijde door een haag begrensde terrasvormige monumentale achtertuin met bijgebouwen.

Een haag vormt de overgang het achterste deel van het erf bestaat uit een boomgaard, bijgebouw met terras en vijver overgaand in gras met verspreide bomen (zie foto 3). Helemaal achterop het perceel is een dobbe aanwezig (zie foto 4).

aanduiding fotolocaties

1. noordelijke erfgrans met haag, tuinmuur en robuuste houtsingel

2. zuidelijke erfgrans met in hoogte afnemende gecultiveerde haag en indicatieve aanduiding beoogde ligging paneelopstelling

3. gras met verspreide bomen

4. dobbe

5. haag markeert overgang boomgaard naar monumentale tuin

6. oude eik markeert grens oorspronkelijke moestuin/boomgaard

7. boomgaard

8. niet monumentaal bijgebouw met terras grenzend aan vijver

de plek

historische ontwikkeling

Sinds de bouw van de villa in de jaren '30 is het erf in verschillende fasen in de richting van het beekdal gegroeid. Deze groei hing samen met aanpassingen aan de villa, het plaatsen van bijgebouwen en de aanleg van de tuin (zie ook nevenstaande historische kaartuitsnedes).

De haag die aan de westzijde de als monument beschermde tuin begrenst (zie foto 5), markeert tevens de overgang naar een oorspronkelijk daar achter gelegen moestuin. De oude eik (zie foto 6) markeert de oorspronkelijk grens van de moestuin.

In de jaren '90 is op de plek van de moestuin een boomgaard aangelegd (zie foto 7). In dit niet monumentaal beschermde kadastrale perceel zijn begin 21e eeuw naast de boomgaard een tuinhuis met terras en vijver aangelegd (zie foto 8).

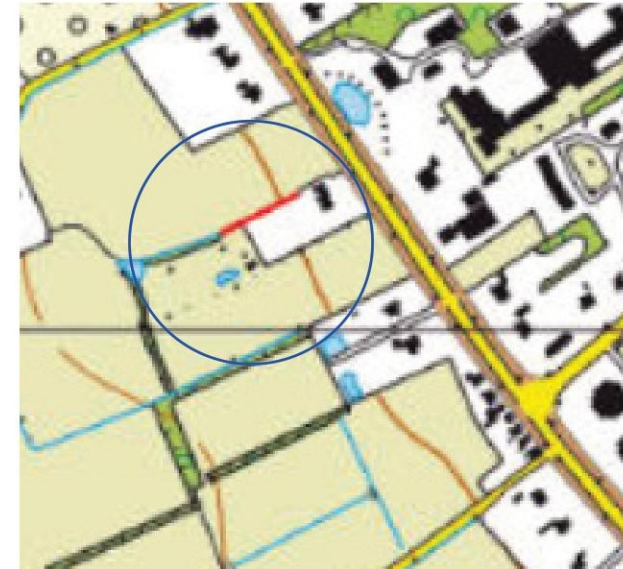
1930

1950

1980

2020

de inpassing

paneelopstelling

Het ontwerp gaat uit van een grondopstelling met panelen van het type Jinko N-type 430 WP Full Black in de afmetingen 1762 mm x 1134 mm. In totaal worden 64 panelen geplaatst op 4 tafels met 2 rijen van 8 panelen. Het grondoppervlak beslaat daarmee 140 m². De panelen worden 1 meter achter de bestaande haag geplaatst in een lage oost-west gerichte zadeldakopstelling (zie nevenstaande afbeeldingen).

referentiebeeld zadeldakopstelling, hoogte, kleur en constructie

referentiebeeld lage paneelopstelling achter haag

ligging en maatvoering paneelopstelling met aanduiding kabeltracé als paars gestippelde lijn

de inpassing

De paneelopstelling houdt rekening met de aanwezige erfgoed- en landschapswaarden op het perceel en in de omgeving door:

1. een locatie aan de zuidkant van het perceel te kiezen waar geen beplanting hoeft te worden verwijderd voor de aanleg van de panelen;
2. de paneelopstelling uit de zichtlijn te houden die vanuit de villa over de tuin het landschap in gaat;
3. met de opstelling aansluiting te zoeken bij al op het perceel aanwezige niet monumentale (bouw)werken in de vorm van het bijgebouw met terras en vijver;
4. de paneelopstelling zo compact mogelijk te houden en met de hoofdorïentatie de richting van de kavel te volgen;
5. werk met werk te maken en de lekkage van de vijver aan te grijpen en deze in omvang te verkleinen en de vrijkomende ruimte voor de paneelopstelling te benutten en daarmee de impact op de open ruimte te beperken;
6. een opstelling te maken waarbij de panelen maximaal 60 cm boven het maaiveld komen, daarmee onder de hoogte van de bestaande te behouden haag langs de zuidelijk perceelsgrens blijft en niet zichtbaar zal zijn vanuit de openbare ruimte;
7. geen verharding onder de panelen aan te brengen en de constructie in natuurlijke materialen (hout) uit te voeren;
8. ruimte onder de panelen en tussen de tafels te laten waardoor gras kan groeien, er kan worden gemaaid en er ruimte is voor dieren om onder en tussen de panelen door het perceel te kunnen blijven kruisen;
9. voor de aanleg van de kabel een tracé buiten de monumentale tuin te kiezen, door het aangrenzende agrarische perceel langs de noordrand van het erf;
10. de doorsteek voor de kabel door de houtsingel zo te kiezen dat er geen bomen hoeven te worden gekapt. Zie afbeeldingen met onderschriften op pagina 11 ter nadere illustratie van het tracé voor de kabel.

indicatieve aanduiding ligging paneelopstelling blijvend onder de hoogte van de haag

indicatieve aanduiding ligging paneelopstelling gelegen op het te verkleinen deel van de vijver

lek in vijver

de inpassing

kabel van vijver door gras richting houtsingel

kabel door houtsingel op plek waar geen beplanting te verdwijnen

kabel door agrarisch perceel langs tuinmuur

aanduiding punt waar kabel door muurtje onder haag

kabel onder voetpad door tot aan buitenmuur

kabel bij buitenmuur verder de grond in en langs fundering naar kruipruimte en meterkast

bijlage: inpassingsplan

